

riode, og Sikkerhed for Brugeren i en Nedgangperiode, kommer man efter min Opfattelse ikke udenom Begrebet: offentligt Fæste.

Jeg har i de sidste 20 Aars Opgangsperiode set, hvorledes mange af de oprettede Brug er gaaet over enten til Smaakapitalister eller solgt til ubemidlede med stor Fortjeneste, og disse vil nu have Vanskelighed ved at klare sig, naar Priserne gaar nedad, eller, hvad det allerværste er, Brugene er blevet nedlagt, idet de er opkøbte til Sammenlægning med andre Ejendomme. Med disse Erfaringer fra Opgangsperioden tror jeg, det vil blive nødvendigt at gaa til andre Besiddelsesformer, thi der er sikkert mange Husmænd og Landarbejdere, der har erfaret, hvor vanskeligt, for ikke at sige umuligt, det er at faa fat i et Stykke Jord. Selv om mange af disse ellers har stemt sammen med Venstre, tror jeg derfor, at de nu er enige med os i, at den eneste betryggende Vej baade for Brugerne og for Samfundet er at gaa over til offentligt Fæste. Det er den eneste Maade, hvorpaa man sikrer Samfundet imod, at de Midler, der anvendes til Oprettelse af nye Brug, gaar tabt ved Spekulation i Opgangstider, og det er den eneste Maade, hvorpaa man sikrer Brugerne imod Ruin og Undergang i Nedgangsperioder.

Angaaende den Diskussion, der er ført om Forskellen i Ejendomsskyldansættelsen og Salgsværdien af Landejendomme, skal jeg tillade mig at fremkomme med Oplysninger om et Par Eksempler, som viser, at mit Partis Ordfører, det ærede Medlem Hr. Olufsen, havde Ret i den Paa-stand, han fremsatte, at der er meget stor Forskel paa disse to Priser. Jeg staar her med Oplysninger fra en Gaardmand fra en Stationsby i Nærheden af Horsens. Han har købt en Gaard der i Byen for et Par Aar siden. Den var paa 20 Tdr. Land god Jord og havde en god Beliggenhed, og Vurderingssummen var 45 000 Kr. Men Manden klager nu over denne Ansættelse, fordi han ved at sammenligne sin Gaard med andre Gaarde af samme Beskaffenhed og med lignende Beliggenhed ser, at disse ikke tilnærmelsesvis er ansatte til et saa højt Beløb. Manden nævner i sin Klage 3 Gaarde i samme By med samme gode Beliggenhed, lige saa god Jord og lige saa gode Bygninger, men som ikke er solgte i den sidste Tid. Den ene af disse Gaarde er paa 41 Tdr. Land og er vurderet til 50 000 Kr., den anden er paa 52 Tdr. Land og er vurderet til 60 000 Kr., og den tredie paa 53 Tdr. Land er vurderet til 68 000

Kr. Man vil ved at sammenligne disse Vurderinger se, at den første Gaard, som er solgt under Krigen og er vurderet til 45 000 Kr. med et Tilliggende af 20 Tdr. Land, er vurderet langt højere end de andre 3 Gaarde.

Jeg skal nævne et andet Eksempel fra et Par Husmandsbrug i Nærheden af mit Hjem. De har meget daarlig Jord, og de ligger klos op ad hinanden, og ingen af dem er velbeliggende. Det ene er solgt i Fjor, det har 6 Tdr. Land simpel Jord og er vurderet til 8 000 Kr. Det andet er derimod ikke solgt, det er paa 10 Tdr. Land, og det er vurderet til 6 000 Kr. Det første, det, der er solgt, er i daarlig Kultiv og har daarlige Bygninger. Det sidste, som ikke er solgt, er i god Kultiv og har bedre Bygninger. De ligger lige klos op ad hinanden og har daarlig Jord begge to. Det viser, at naar Ejendommene har været i Handelen, kan Vurderingsmændene ikke komme udenom Købesummerne og maa derfor ansætte Ejendommene i hvert Fald omtrentlig til de Købesummer, som er givne. Men for de Ejendomme, som ikke er solgte, er Ansættelserne til Ejendomsskyld alt for lave. Det er noget, som alle vi, der omkring i Kommunerne har med den kommunale Ligning at gøre, er klare over. Der kan nævnes mange Eksempler paa, at Jorden er solgt uden Bygninger til langt højere Pris end den ansatte Jordværdi. Alle disse Ansættelser, jeg her har nævnt, er Ansættelser, som er foretagne efter den sidst foretagne Vurdering i Sommeren 1920.

Med disse Bemærkninger vil jeg anbefale, at man i Udvalget arbejder paa at ændre det foreliggende Lovforslag i den Retning, som vi fra vor Side har antydnet, for hvis det skal faa nogen som helst Betydning for de ubemidlede Husmænd og Landarbejderne — og det er vel Meningen, at Loven særlig skulde gælde dem —, er det nødvendigt, at Lovforslaget ændres i den af os antydede Retning, navnlig at vi kommer over til offentligt Fæste, og at der ikke kræves større Beløb, end at de ubemidlede Landbrugere ogsaa kan faa Del i Lovens Goder.

Landbrugsministeren (Madsen-Mygdal): Siden jeg første Gang havde Ordet, er der dels rettet nogle Spørgsmaal til mig, jeg gerne vil besvare, dels fremsat enkelte Udtalelser, som giver mig Anledning til at fremkomme med et Par mere almindelige Bemærkninger.